

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy órára 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél-évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy órára 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstejn és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeln Aljosánál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse o. l. Zeitungs-Agent. Nyititéri czikkék:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzandók. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Pest, május 9. 1871.

A bíróságok szervezése iránti zavarból kezd a képviselőház kibontakozni. Ma az osztályok elfogadták ugyan a 25-ös bizottság ösmeretes munkáját részletes tárgyalás alapjául, de ezen munkálatot lényegében egészen átalakították. Minden §-ra a Deák-párt értekezlete által megállapított „módszerványok“ az osztályok többsége által elfogadtatták, és így a 25-ös munkálat a központi bizottság által is lényegében egészen átalakítva fog a törvényhozás asztalára kerülni.

Ezen módosítványok szerint lesz 102 törvényszék, 360 járásbíró, azok székhelyeinek kijelölése, területköreik meghatározása és a járásoknak a törvényszéki kerületekbe való beosztása, a miniszteriumra fog bízni (1. §.); azonban utasítatik a miniszterium, hogy az általa keresztülvitt szervezést a törvényhozásnak becikkelyezés végett utólagosan jelentse be (6. §.). A bíróságok fizetésére nézve a 25-ös munkálat megállapodása fogadtatott el.

Ezekben van körvonalozva a módozat, mely által a szervezés kilátásba helyeztetett. Az ellenzék az osztályok tárgyalása alkalmával nem fejtett ki nagy erélyt a 25-ös munkálat védelmében, ezt inkább a sajtóra és a nyilvános ülésre, mint háládatosabb térre halasztotta. Ugy látszik éles vitára lesz kilátás, hogy a kormány helyzete a bonyodalomban még nehezebbé téessék; de az iránt alig lehet kétség, hogy az ellenzék az osztályok által elfogadott módozat keresztülvételét a végleteleg akadályozni nem fogja, mert érzi ama nagy felelősség súlyát, melylyel az országnak tartozni fog, ha makacs vitái által ezen ülészakot eredménytelenül engedné május 17-én bezárni, s ez által a már annyira égetővé vált igazságszolgáltatási reformot bizonytalan, talán hosszú időre elodázná.

Ez azonban nem fogja az ellenzék akadályozni abban, hogy álláspontját megvédje, jól teszi; bizonyosan a törvényhozásnak következtelenséget fog szemére lobbantani, midőn a 25-ös munkálatot lényegében elveti; pedig a törvényhozás midőn egy újabb módozattal — a miniszter felhatalmazásával — a kitűzött célt elérni törekedik, legkevésbé következtelen, mert a kitűzött cél eléréséhez következtelen ragaszkodik; ellenben csupa következtelenségből a céltalannak bizonyult eszközökhöz — a 25-ös munkálatához — továbbra is ragaszkodni makacsság lenne, mert egy céltalau eszközöz való ragaszkodás nem következtelenség, hanem makacsság.

Továbbá az ellenzék bizonyítani fogja a 25-ös munkálat célszerű voltát, akkor midőn kétségtelen, hogy az csak pénzügyi tekintetben is káros, tehát a törvényszékek és járásbírók számát reducalni, azok területkörét célszerűbben beosztani kell; ámde, melyik legyen az a törvényszék vagy járásbíró, mely a 25-ös munkálatból kihagyassék? ez oly odiosus kérdés, mely a követelőző fellelő localis érdekek el nem fojtható harca miatt, a képviselőház tekintélyét lerántaná, s a törvényhozás az országos érdek színvonalán megmaradni nem tudna; ezt nem tagadhatja el, a ki látta a 25-ös bizottság ülésében azon ostromot, melynek a bizottság tagjai kitéve voltak.

A minisiteri felhatalmazást megfogja támadni az ellenzék még azért is, mert ezen eljárást nem tartja alkotmányosnak. Ez nem áll, mert a törvényhozás az egész szervezésre vonatkozó elveket kimondotta, a szervezést életbe léptetésére pedig ezen elvek korlátai között felelős minisiterét bízza. Ha a törvényhozás ilyen gyakorlati kérdések megoldásánál a végrehajtó hatalmat egészen mellőzi és tulságos részletekbe bocsátkozik, könnyen olyan adminisztratív testülettel süllyedhet, mely utóvégre még X. törvényszéki elnök kinevezését is törvénybe fogja iktatni.

Ezen reform-kérdést elvi és gyakorlati szempontból kell megvizsgálni. A törvényhozás kimondotta a bírák qualificációjára — függetlenségére — elmozdíthatóságára és nyugdíjazására vonatkozó nagy fontosságú elveket, és kifogja mondani a bíróságok szervezésére és fizetésére vonatkozó elveket is. Ezekben a kérdés elvi oldala tökéletesen megvan oldva. A mi a kérdés másik ágát illeti, az tisztán gyakorlati és tulnyomólag adminisztratív jelentőségű dolog. Az, hogy a törvényszékek és járásbírók hol helyeztessenek el? azok területköre hogyan állapíttassék meg? a bírói és hivatalnok létszám mekkora legyen? ezek olyan gyakorlati kérdések, melyeket a törvényhozás egyelőre az erre vonatkozó tapasztalati adatok hiányában célszerűen megoldani nem tud, s az igazságszolgáltatás érdekei mellett leginkább az ország pénzügyi érdekei lennének veszélyeztetve, mennyiben a törvény által kijelölt székhelyekre nézve a szabad verseny kizárólag, az államnak az első berendezés milliókba fogna kerülni; ellenben a felhatalmazott minisiter az illető törvényhatóságok és érdekelte községek meghallgatása mellett a szabad verseny célszerű alkalmazásával tetemes megtakarításokat fog eszközözni; más-

felől pedig a minisiter felelőssége érzetében a 25-ös munkálatban kijelölt helyekhez a lehetőségig mindaddig ragaszkodni fog, míg azt az igazságszolgáltatás mulatlan követelményei és az ország pénzügyi érdekei lehetlenné nem teszik.

Tagadhatatlan, megvan a felhatalmazásnak azon hátránya, miszerint a minisiter a felhatalmazással együtt a megsértett localis érdekek odiumát is átveszi, mely a kormány népszerűtlenségére vezethet; de kárpótolja ezt azon körülmény, hogy ezáltal az ügy és a képviselőház méltósága megmentetett. **Török Albert.**

Ki mint vet, úgy arat.

(Ss.) Bár hogyan szépítsék a dolgot a Thiers kormány barátai, tény, hogy a francia kormány rosszul vetett, mi esoda tehát, ha rosszul is arat!

A német hadsereg főhadis szállásán aláírt olyan békeelőzményeket, melyeket még a polgárháboru be nem következése esetére is teljes lehetlen lesz vala megtartania.

Fizetni 1871-ben egy milliárdot, s 1872. és 1873-ban négy milliárdot az ellenségnek soha sem lett volna képes egy olyan ország, melynek egy harmadát vandál módra feldúlták; mely több mint egy milliárdot költött Sedan után folytatott önvédelmi harcára s legerős, munkaképes férfiakból elvesztett több százezeret; hát még mit szenvedett ipara s kereskedelme?

Öt milliárd, mily óriási összeg ez! Az egész művelt világ érczépny készlete sem ér fel azzal. Mindjárt a békeelőzmények megkötése után elmondá számos pénzügyi ember, hogy e mérhetlen nagyságu összeg előteremtése nem fog sikerülni. Korlátlan hitel sem adhatta volna a francia kormány kezére e roppant összegeket; már pedig oly annyira megtört és kizsákmányolt ország mint jelenleg Frankhon, ily nemzetfölötti hitelre egyhamar alig számíthatott.

Bismarck e napokban azon jó tanácsosul szolgált a milliárdok előteremtésének lehetlenségét documentáló francia bíróságok: vegyenek fel kölcsönt angol, francia és német tőkepénzesektől. Ehez, csakugyan nem kelle salomoni bölcsesség! Hanem, ha ő herczegsége oly könnyűnek tartja ez óriási pénzügyi követelést, ugyan miért vádolja az általa kitarított porosz journalistika a Thiers kormányt azzal, hogy öntudatosan iratá oly békeelőzményeket, melyeknek teljesíthetlen voltát ő maga is előre belátta.

Lehet, hogy Thiers, mint kitűnő pénzügyi kapacitás előre látta az ígért bevalthatlanságát; hanem azt hitte, hogy az elbizakodás mómora egy idő múlva Bismarcknál is helyet ad a higgadt megfontolásnak, s ha a harc hevében lehetlenségek elfogadására kényszerítette a francia nemzetgyűlés megbízottait, később előveszi ő is a mérséklet mérserpenyőjét s eszébe jut, hogy nemo ad impossibilia obligatur.

Thiers ebben is esalódott. A német alkudozók Brüsszelben is azok maradtak, a kik Versaillesben valának: a telhetlen győző megbízottjai. Nem-hogy az összegből készek lettek volna leengedni, de a lefizetés határidejét sem hajlandók meghosszabítani; a Frankfurtba rándult Bismarckot pedig azon nagy lelkűséggel bocsátá utra Vilmos császár, hogyha a francziák pontosan teljesítendik a békeelőzményeket, legyen irántok kitelhetőleg engedékeny.

Bajos lenne itt kitalálni, miben nyerhetnének a francziák engedményeket, ha a békepraeliminárek pontozatainak mindenképpen meg kell felelniök. Talán abban, hogy a német biztosok kijelenték, hogy készpénzen kívül ezüst rudakat is elfogadnak fizetésül? Mily különös neme ez a nagylelkűségnek! A francziák hiába kérték, hogy öt év alatt fizethessék le az 5 milliárdot, hogy az első három évben 1 milliárdot készpénzül tesznek le, utóbb a többi négy milliárdot állampapirokban.

A német lapok e miatt éktelen dühösek. Azt mondják, hogy ez által nagy árokat szenvedne Németország, s Thiers azon járhatja esztét, hogyan játszassa ki Némethon jogos követeléseit. A németek legfőlebb 400 millió tallér hadi kárpótlást követelhetnek volna, s midőn 1¼ milliárd frankért, bár öt év alatt 5 milliárdot kínálnak a kifosztott francziák, ök beszélnék lehe. ö megkárosításáról, az agió hullámszását hozván fel, minek az új francia állampapírok is ki lennének téve.

Talán a börze hullámszása miatt más áramlattól is tartanak a jó berlini urak?!

Erre mutat egy némely német lap nyilatkozata. A „Köl. Ztg.“ azt írja: Thiers azon állítása, hogy Franciaország a békeelőzetekben kikötött hadisarcot sem a Németország által kitűzött határidő alatt, sem általában készpénzül ki nem fizetheti, mert

ily óriás összegek nem is léteznek stb. nagyon azonos a békeelőzmények előtt Loftus lord által Berlinben hallatott okoskodással, a mely az angol kormány utasításán alapult. A miből arra lehet következtetni, hogy Anglia nem igen sürgeti a brüsseli béke végleges megkötését. De Anglia ezen biztatása ép oly keveset használand most, mint előbb.

A berlini lapok pedig azt pengetik, hogy a németek többé nem nézhetik a francia dolgok hat hét óta észlelt folyamát; azzal fenyegetőznek, hogy esetleg Bismarck a békepraeliminárek értelmében a Loir mögé rendelheti a francia hadakat, s ekkor rövid idő alatt a németek csinálnak rendet Párisban; a berlini lapok az e város falai alatt folyó polgárháboru „tüzből való gyakorlatok“-nak is nevezik, s attól látszanak tartani, hogy ha a németek még hosszabb időre nézők maradnak, Franciaország új hadseregeket fog magának képezni.

Ime a Thiers kormányt nemcsak a párisi commune, de azok is gyanúsítják, kikkel szemben a lehetlenség teljesítésére is vállalkozott volt, csak hogy hazája sorsán nyihithessen. Ezt sem érte el, a németeket sem elégitheti ki. Hiányzott nála az erély; ezért nőtt fejjére a párisi vörös forradalom; s mivel nem tudta Bismarckkal annak idején megérteni azt, hogy lehetlent hiába követel, oda jutott, hogy így vagy úgy, de saját állását tette tarthatatlanná: a francziák Páris halomra lövetését fogják szemére hányni mindenha, a németek már is azzal vádolják, hogy Franciaország adott szavával játszik, nem tartván meg a szerződéseket.

A „Köl. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Feladott Pesten máj. 11. 11 óra 30 p. délelőtt.

Érkezett Kolozsvárra máj. 11. 1 óra 30 p. d. u.

Frankfurt, máj. 10. A végleges béke Francia- és Németország közt ma délután 2 órakor aláíratott.

Versailles, máj. 9. Issy erőd bevétele a támadási terv sikerét biztosítja.

Bécs. A lengyel clubb nem hajlandó a direct reichsrathválasztások eszméjét pártolni, az erre vonatkozó előterjesztést támogatni.

Newyork. Az angol-amerikai megbízottak aláírták az Alabama-ügyet rendező egyességet.

Velence. A Lidón több ügynököt fogtak el az általános köztársasági ligának; hasonló történt Mantuában is.

Konstantinápoly. Az orosz érdemrend nagy pompával nyújtatott át a szultánnak. Az egyiptomi alkirály némileg enged, de török helyőrséget nem akar Suezbe befogadni.

Róma. A pápa előre is, visszautasítja azon garantiákat, melyekkel az olasz parlament ujjában készül őt törvény alapján megkínálni.

Legújabb táviratok.

Páris, május 8. Az összes versaillesi ütegek tüzelnek. Az unioi liga Bordeauxba 5 delegáltat nevezett ki, hogy egy congressus összejövetelét minden módon létrehozni iparkodjék.

A commune és a közp. bizottság közt egyesség jött létre. A közp. bizotts. megtartotta a katonai ügyek fővezetését. Rossel katonai diktátorra nevezetelt ki. Egy titkos ülésben a commune v. d. Tann tábornoknak egy irata fölött tanácskozott, melyben Vincennes-nak a párisi nemzetőrök által leendő teljes kiürítését követeli. A versaillesi tüzéség ma új ütegeket leplezett le Montreoutnál, melyek a tüzelést a clamarti, chatilloni és meudoni ágyukkal egyidejűleg fogják megnyitni. Az Issy-erődben három magasabb rangú tiszt elfogatott, mivel kijelentették, hogy az erődöt tovább tartani nem lehet.

Módosítványok

az elsőfolyamodású kir. törvényszékek és járásbírók székhelyeinek megállapításáról szóló törvényjavaslathoz.

(A Deák-kör május 6. és 7-ki megállapodása szerint.)

A czim következőleg változik: „Törvényjavaslat az elsőfolyamodású kir. törvényszékek és járásbírók életbeléptetéséről.“ Az 1. §. helyébe következő §. teendő: 1. §. Az elsőfolyamodású kir. törvényszékek száma egyelőre 102-ben, a járásbírók pedig 60-ban állapíttatik meg. Ezen törvényszékek és járásbírók székhelyeinek kijelölése, területköreik meghatározása, és a járásoknak a törvényszéki kerületekbe való

beosztása a miniszteriumra bízatik. A 2. §. helyébe következő 2. §. teendő; 2. §. Bányagyűekben bírói hatósággal egyes törvényszékek ruházandók fel. Azokat és azoknak bányabírói területkörét egyelőre a miniszterium határozza meg. A 3. §. helyébe következő 3. §. teendő: 3. §. A sajtó utján elkövetelt s esküdszék elé utalt büntető cselekmények fölött bírói hatósággal szintén egyes törvényszékek ruházandók fel. Ezen törvényszékeket és azoknak sajtóbírói területkörét is a miniszterium határozza meg. A 4. §. egészen elhagyandó; mivel a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék területköre már az elsőfolyamodású bíróságok rendezéséről szóló törvényben meg lett állapítva. Az 5. §. helyébe teendő következő 4. §.: 4. §. Ha valamely a miniszterium által kijelölt törvényszék vagy járásbíró, akár a helyiségek teljes hiánya, akár pedig az ezek megszerzésére s átalakítására megkívántatott hosszabb idő, vagy rendkívüli költség miatt nem volna azonnal életbe léptethető: annak hatáskörét az igazságügyi minisiter ideiglenesen egy más szomszéd törvényszék, illetőleg járásbíróra ruházhatja át. A 6. §. helyébe a következő 5. §. teendő: 5. §. Mind a törvényszékeknek, mind pedig a járásbíróknak területkörei mindenestre olyképp kerekítendők ki, hogy azoknak minden egyes részai egymással közvetlen kapcsolatban álljanak. A régi 6. §. (Uj 5. §.) után következő új 6. §. teendő: 6. §. A miniszterium utasítatik, hogy a törvényszékeknek és járásbíróknak általa megállapítandó székhelyeit és területköreit a szervezés befejezte után becikkelyezze a törvényhozásnak jelentse be. A 7. §. változatlanul marad, mint 7. §. 8. §. Az elsőfolyamodású kir. törvényszékek, ügyészségek és járásbírók személyzetének járandóságai következőleg állapíttatnak meg.

I. Fizetések Buda-Pesten.

Elnök 4000 ft és 600 ft lakbér. Alelnök 3000 ft és 500 ft lakbér. Ülnök 2000 ft és 400 ft lakbér. Járásbíró 2000 ft és 400 ft lakbér. Aljárásbíró 1500 ft és 300 ft lakbér. Törvényszéki jegyző 1200 ft és 200 ft lakbér. II. osztály 1000 ft és 200 ft lakbér. Irodaigazgató 1200 ft és 300 ft lakbér. Telekkönyvvezető 1200 ft és 300 ft lakbér. II. osztály 1000 ft és 300 ft lakbér. Segédtelekkönyvvezető 800 ft és 200 ft lakbér. Irodatiszt 800 ft és 200 ft lakbér. Irnok 600 ft és 150 ft lakbér. Fogházfelügyelő 800 ft. Szolga 350 ft és 60 ft lakbér. Szolgasegéd 240 ft és 50 ft lakbér. Rabfelügyelő 350 ft és 60 ft lakbér. Börtönőr 240 ft és 40 ft lakbér. Kir. ügyész 2000 ft, 400 ft lakbér és 500 ft tiszti pótlék. Alügyész 1500 ft, 300 ft lakbér és 300 ft tiszti pótlék.

II. Fizetések a vidéken.

Törvényszéki elnök 2400 ft és 300 ft lakbér. Törvényszéki ülnök 1500 ft és 200 ft lakbér. Járásbíró 1500 ft és 200 ft lakbér. Aljárásbíró 1000 ft és 200 ft lakbér. Törvényszéki jegyző 900 ft és 150 ft lakbér. II-od osztály 800 ft és 150 ft lakbér. Irodaigazgató 900 ft és 150 ft lakbér. II-od osztály 800 ft és 150 ft lakbér. Telekkönyvvezető 1000 ft és 200 ft lakbér. II. osztály 900 ft és 200 ft lakbér. Segédtelekkönyvvezető 700 ft és 100 ft lakbér. II. osztály 600 ft és 100 ft lakbér. Irodatiszt 700 ft és 100 ft lakbér. II-od osztály 600 ft és 100 ft lakbér. Irnok 500 ft és 100 ft lakbér. Fogházfelügyelő 500 ft. Szolga 450 ft és 40 ft lakbér. II. osztály 300 ft és 40 ft lakbér. Szolgasegéd 240 ft és 40 ft lakbér. Rabfelügyelő 300 ft és 40 ft lakbér. Börtönőr 240 ft és 40 ft lakbér. Kir. ügyész 1500 ft, 200 ft lakbér és 300 ft tiszti pótlék. Alügyész 1000 ft, 200 ft lakbér és 300 ft tiszti pótlék. Az elsőfolyamodású törvényszékek, ügyészségek és járásbírók részére a következő átlagok állapíttatnak meg:

A.) Törvényszékek és ügyészségek.

1. Pest részére házbér (ide érte a kereskedelmi és váltótörvényszéket is) 30,000 ft. 2. Buda részére házbér 10,000 ft. 3. 100 vidéki törvényszék részére, egyenként 400 ft házbér 40,000 ft. 4. 104 törvényszék mellett levő gyakornokok- és díjnokokra 600 ftrtal 61,800 ft. 5. Iroda-szükségletekre 1500 ftrtal 154,500 ft. 6. Rabtartási költségekre 480,000 ft. 7. Fogházi fűtés-, világítás- és tisztásra 30,000 ft. 8. Bűnvádi eljárás költségekre 1000 ftrtal 102,000 ft. 9. Hivatalos utazásokra 15,000 ft. 10. Nyomatványokra 15,000 ft.

B.) Járásbírók.

11. 360 járásbíró részére házbér 400 ftrtal 144,000 ft. 12. 360 járásbíró gyakornokai- és díjnokaira 300 ftrtal 108,000 ft. 13. 360 iroda-szükségletekre 300 ftrtal 108,000 ft. 14. 360 rabtartási költségekre 500 ftrtal 180,000 ft. 15. 360 bűnvádi eljárás költségekre 200 ftrtal 72,000 ft.

C.) Jutalmazások és segélyezések.

16. 102 törvényszék részére 300 ftrtal 30,900 ft. 17. 360 járásbíró részére 100 ftrtal 36,000 ft. 18. 102 ügyész részére 100 ftrtal 10,200 ft.

D.) Rendkívüli szükséglet.

19. 103 törvényszék számára butor és felszerelés 1000 firtal 103,000 firt. 20. 360 járásbírószámára butor és felszerelés 300 firtal 108,000 firt. 21. 102 ügyészszámára butor és felszerelés 200 firtal 20,400 firt. 22. Rendezési általános költségekre 200,000 firt. Összesen 2.118,800 firt. 10. §. marad.

Frankfurti békealku.

Berlin, máj. 8. Hír szerint Bismarck nem tér vissza Berlinbe, hanem Frankfurtból egyenesen Compiègnebe utazik, a szász koronaherceg főhadiszállására. Az utazás összekötésben állna a megegyezésekkel, melyek a francia kormány Páris alatti csapatainak teljesen szabad mozgására vonatkoznak. — Már hír szerint a béketárgyalások a legutolsó órában hajótörést szenvedtek volna a francia kormányk Favehez intézett sürgönye folytán. Továbbá hírlík, hogy a francia pénzügyminiszter a contribútiók elengedését követelte, melyek két millióra rúgnak, mely követelés ellenében Bismarck Nancyt, Longwyt és Belfortot akarja ellogálni. Bismarck továbbá Páris legyőzésére 14 napi határidőt engedett, ellenkező esetben a német csapatok avatkoznának be, s ha a német csapatok nem fognának elláttatni, a németek foglalják le az adókat az általuk megszállott területeken. — Bismarcknak Compiègnebe való utazását általában a béketárgyalások megszakasztásának jelölék tekintik. — A mérnöki kar feje a háború színhelyére már visszatért. A mai börtöre befolyt a béketárgyalások megszakasztásának híre.

Frankfurt, máj. 8. A „Frankfurter Journal“ jelenti: Bismarck és Favre szerdán utaznak el; a béketárgyalások Brüsszelben nem fognak ismét megkezdetni, hanem itt tartatnak meg a részleteket megállapító értekezletek.

Thiers kiáltványa Párishoz.

„A szabadon megkérdezett Franciaország kormányt választott, mely egyedül törvényes, s mely egyedül követelhet engedelmisséget, ha nem akarja, hogy a kormány üres szónak tekintessék. A kormány nektek (a kiáltvány a párisiakhoz van intézve) ugyanazon jogokat adta, mint Lyonnak és Marseillennek. Ti nem követhettek több jogot. A kisebbség, mely most fölöttetek uralkodik, erőszakot követ el; megsérti a tulajdont, bebörtönözi a polgárokat, meggátolja a németek eltávolítását hazánkból és az ellenség új támadásának tesz ki benneteket, melyet az ellenség minden irgalom nélkül megtenni fenyegetett, ha nekünk nem sikerül a lázadást elfojtani. Még egyszer igérjük, hogy kimélni fogjuk azok életét, kik a fegyvert leteszik; mi ezentul is támogatni fogjuk a szükségben levő munkásokat, de a lázadásnak végét kell érnie, mert különben Franciaország tönkre jut. A kormány óhajtott volna, hogy ti magatok szabadítanátok fel magatokat zsarnokaitok uralma alól, de mivel erre nem vagytok képesek, a kormány volt kénytelen ezt magára vállalni. Eddig a külerődök megtámadására szoritkozott, de most itt a pillanat, midőn sietnie kell a ti javatokért megtámadni a belső sáncz-övet. Páris nem fog bombáztatni s az ágyuk csak arra fognak szolgálni, hogy egy kaput kerítsünk hatalmunkba. Igyekezni fogunk,

a pusztításokat, melyeknek nem mi vagyunk okai, egy pontra szoritani. A kormány tudja és meg van győződve, hogy mihelyt katonái átlépi a sáncz-övet, ti a nemzet zászlója alá fogtok állani. Töletek függ, a beláthatlan szerencsétlenségnek elejét venni. Ti százszor többen vagytok mint a commune követői. Az ágyuk el fog némulni; nyugalom, rend, bőség és béke lesz mindennit. A németek el fognak távozni a hazai földről; bajatok nyomai elenyésznek. Párisiak! gondoljátok meg ezt, mert néhány nap múlva Párisban leszünk. Franciaország akarja hogy a polgárháborúnak vége legyen. Franciaország véget akar vetni és véget fog vetni. Páris ellen indul, hogy titeket felszabadítson. Ti is hozzájárulhattok felszabadulástokhoz, ha feleslegessé teszitek a támadást azáltal, hogy polgártársaitok és testvéreitek körében ismét elfoglaljátok a helyet, melyet azelőtt elfoglaltok tartottatok.“

UJDONSÁGOK.

Előfizetési föltételek:

Évnyegyre 1871. máj.—jul. 3 ft. — kr. o. é. 2 hónapra „ máj.—jun. 2 „ „ „ Egy óra „ május 1 „ „ „

Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre:

Évnyegyre 1871. máj.—jul. — ft. 40 kr. o. é. 2 hónapra „ máj.—jun. — „ 30 „ „ Egy óra „ május — „ 20 „ „

— A belügyminiszter Pesten a Rókus közkörházban egy hasonszervi kórosztálynak felállítását, berendezését, továbbá abban egy évi 800 firt fizetéssel és 120 firt lakbérrel ellátott főorvos, ugyszintén egy évi 500 firt fizetéssel és szabad lakással, vagy 150 firt lakbérrel ellátott alorvosnak való alkalmazását oly kikötés mellel engedélyezte, hogy miután a közkórházi orvosok létszáma nem szaporítható, mihelyt valamely orvosi állomás üresedésbe jő, a most engedélyezett lépjenek a rendszeresek sorába.

— A honvédménház tervrajza elkészült Frey és Kausser pesti építésként áll. Egyelőre 80 agg honvéd fogna benne szállást nyerni.

— A helybeli r. k. főgymn. ifjuság május 22-én májlistát tart a „Törökvadás“-on.

— Mint az „Egyh. és iskolai hetilap“ írja Fogarasi Mihály erdélyi kath. püspök ő nagyméltósága folyó hó 7-én püspökké szenteltetésének hetedik évfordulóját ünnepelte. A szent misét, mely alatt a papnövénydekélt Elter magyar miséjét szépen énekeltek, teljes díszeséggel maga tartotta. Ebéd felett, melyre a segédkezők voltak hivatalosak, Hubacsek Ádám kanonok ur ez alkalomból ékes latin beszéddel köszöntötte ő exeját. Ugyan ő nagyméltósága uradalmi pénztárából a kaáli, egrestői és székely-szállási kántorantók javára évi 50 — 50 ft segélyt méltóztatott kegyesen utalványozni.

— Csodaszülött. Medgyesen egy román aszszonyoknak különben egészséges gyermeke született, csak-hogy karjai könyökbe, lábai térdbe végződnek.

— A magyar nyelvű olasz. A Pesten működő olasz daltársulat legkitünőbb tagja Pandolfini, ki ott léte óta szolgálmas látogatója a szinműi előadásoknak, a magyar nyelvet igen kellemesen találja, és ama meggyőződését fejezte ki, hogy változatos rythmi-

kája és dallamosságánál fogva, az a déli népek, nevezetesen az olasz és spanyolok által könnyen tanulható. Neki — úgy mond a jeles énekes — egyetlen magyar szó kiejtése sem okoz nehézséget.

— Az országház előtt máj. 9-én reggel történt demonstrációhoz a következők részletekről értesülünk: Két szabólegény egy kérvényt akart benyújtani az országházhoz Deák Ferencz által s ezért kihivatták a folyosóra. Az öreg ur meglekintvén az iratot, látta, hogy aláírva sincs, s így be nem nyújtható, a mit a küldötteknek azonnal ki is fejezett. A két küldött visszament társaihoz s azok csakhamar nagy számmal kezdtek csoportosulni az országház előtt. A házmaster eleinte azzal a fogással élt, hogy a tömeg távoltartására megnyitotta a vízvezetékli tömlőt s öntözni kezdte az utcát. A tömeg csakugyan hátrálni kezdett a víz tüzelésre, de ennek megszüntével sűrű csoportokban töltö el a Sándor-utcát s a muzeum-tér nagy részét. Valami 5—600-an lehetnek együtt. A lovas drabantok elfogtak egyet a zavargók közül. Egy lap híre szerint a szabó legények a fegyvereket hatalmukba kerítsék. (?)

— Mária Annunciata főhercegnő temetése május 8-n ment végbe szokásos szertartással és fényvel.

— Bécsi hírek. Az angol biblia társulat az idén 3,903,067 bibliát osztott ki a világ minden részében. — Barnum a világhírű yankee, Liverpoolban kikötött egy új gyűjteménnyel, melyet mutogatni fog egész Európában. Emberritkaságok tárháza ez: van egy óriás férfi s nő többek közt, 8 lábánál magasabbak mindketten, s a mi fő — két 19 éves néger leány, kik születésük óta hátukkal összevannak növe, hír szerint csinosak s tánczolni énekelnek. Barnum ur valószínűleg duzzadt zsebekkel fog visszatérni az oceánraon.

— Freund nevű prágai kereskedő a csehországi helytartósághoz egy különös üzlethez szükséges engedélyt folyamodott; ő ugyanis egy arát tízezer o. é. forintnyi hozományval szándékszik kisorsolni, s kötelezi magát azon esetben, ha vagy a völégény a menyoszonynak, vagy a menyasszony a völégénynek nem tesszenék, a hozományt okvetlenül a szerencsés nyerőnek kiűzti. — Vajjon mit mond majd e furesa ajánlatra a helytartósághoz?

— Abban a szobában, a mely Cluseretnek jelenleg fogházul szolgál, a falon következő jóslat olvasható: „Cluseret polgár ön engemet ide záratott, de megjövendölöm önnek, hogy nyolcz nap múlva maga is itt lesz.“ (Aláírva Bergeret).

— A „Wiener medez. Presse“ értesülése szerint, a Versaillesben időző cs. kir. követségtől a bécsi kormányhoz megkeresés érkezett, melyben az utóbbi felkértek, hogy egynehány katona orvost és sebesülteket — szállít kocsit a francziák rendelkezésére bocsátaná. Az orvosok már ki is rendeltettek.

— Életmentés. Nagy-Marosról írják a „P. Napló“-nak: A mult szombatban Kausser I. építésmérnök s az északamerikai államok pesti consula Nagy-Maroson időzött. Ügyei a Dunaparra vitték. Fivérével épen akkor ért a partra, midőn egy fenýótalpon játszadozó néhány apró gyermek közül egy 5 éves leányka a Dunába esett. A piczike felmerült a vízből s a révészek leoldottak egy

ladikot a parttól, hogy kimentsék, de a víz nagy sebességgel a nagyszámu fenýótalpak felé vitte a kapálódzó gyermekeket s míg a ladik oda ér, későn lett volna. A consul ezt látva, leveté kabátját, a hullámok közé veté magát, szerencsésen kimenté a leánykát s a gyermeket kétségbeesett anyjának, ki ezalatt a partra jött, átadta. A szegény asszony öröme leirhatatlan volt. Midőn meggyőződött róla, hogy a gyermeke él, felváltva sírt nevetett, csokolgatta a gyermeket, aztán beszaladt házába, kihozta összes vagyonát, 7 firtot, s egyszerűségében nagy erővel kényszeríteni akarta a víztől csurgó consult, hogy fogadja el a pénzt. A szegény asszony még nem is vette jó néven, hogy gyermekének életmentője nem fogadja el azt, a mit ő oly szívesen adna. Aztán eljött a bíró s a jegyző s közsönömet mondtak a derék életmentőnek, ki nek a vízből kijőve s a gyermeket átadva anyjának, magyar létere valódi amerikai hőgévérűséggel az volt első dolga, hogy elaludt szivarját meggyujtsa.

Közgazdaság.

Az „Erdélyi pénze-egylet Kolozsvárt“ cég alatt alakult kereskedelmi részvény-társaság aláírót tisztelettel szólítom fel: hogy aláírt részvényeik után a második 10%-lők részlettel folyó év május hó 15-éig a kolozsvári kiségitő-pénztár igazgatója t. Tauffer Ferencz urhoz alapszabályunk értelmében befizetni sziveskedjenek.

Kolozsvárt, 1871. május hó 8.

Az igazgató-választmány nevében:

Dávid Antal, igazgató.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Máj. 10-ről: 5% Metaliques 59.10. 5% Nemzeti kölcsön 68.75. 1860-diki államkölcsön 97.50. Bankrészvények 744. Hitelrészvények 281. — London 125. 10 Ezüst 122.50. Cs. kir. arany 5.91. Napoleondor 9.93.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 79.90. Temesi 78. — Erdélyi 74.80. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér.

39—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfért)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülés és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám I-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Hivatalos.

Sz. 80—1871 évi akad. 2—3 (155) Pályázat tanársegédi állomásra.

A selmezi m. kir. bányás és akademián az ásvány és földtani tanársegédi állomás jött üresedésbe.

A pályázóktól megkivántatik, hogy a magyar és német nyelvben való tökéletes jártasságuk mellett szakképzettségüket vagy a bányászati és erdészeti akademiának, vagy más felsőbb tanintézetnek bizonyítványával igazolják.

Alkalmazás esetén az illető 1 firt 50 krnyi napidíjjal, vagy ha már mint bányászintézmény vagy gyakoronk napidíjt élvezne, ezen felül még 50 krnyi napidíj pótlékkal fog javadalmaztatni. A Selmezeze való utazásnak elkerülhellen költségei is megtérítetnek.

A kellelőleg felszerelt folyamodványok folyó évi július utolsójájig a selmezi m. kir. bányás és erdő akademiáigazgatóságánál nyújtandók be.

A m. kir. bányász és erdész akademiáigazgatóságától Selmecezen, 1871 april hó 19-én.

Nem hivatalos.

2—3 (159) Leánynövelde.

Tisztelettel jelentem a városi és vidéki n. t. szülőknek, hogy Kolozsvárt magán-leánynövelde

nyitottam, a melyben az előadások a f. évi május 10-kén fognak kezdődni.

A növeldebe bennlők és teljes ellátásban részesülő leánynöveldeket is felveszek.

A fölvetel iránt személyesen vagy írásbelileg minden időben értekezhetni velem.

A növeldeben egyelőre a növendékek kora és haladása szerint két osztályban történelem tanítás, s a tantárgyak következők:

Olvásás magyarul és németül, vallás, magyar nyelv, helyesírás, fogalmazás, német nyelv, számtan, természetrajz, földrajz, szépírás, női munkák.

Kolozsvár, május hó 1871.

Glatz Janka, növelde-tulajdonosnő. Páris-utca 216 szám.

(161)

Árverési hirdetmény.

1—3

Ezennel közhírré teszi alólirt igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön-intézetnél elzalogosított s folyó évi április hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyilt árverésen el fognak adatni, és pedig az I. osztályu tárgyak, u. m. ruhanemük, háziesszközök, áruk stb. árverezése lesz

folyó évi junius 5-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-nemük, ékszerék stb. árverése lesz

folyó évi junius 9-én.

Az árverezések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek. Figyelmeztetés! A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlag őt illeti.

A vevő tartozik a vételár rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni. Kolozsvárt, május 10-én 1871.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

ROTHSCHILD és TÁRSA Bécsben. Opernring 21 sz.

1871 junius 1-én

az 1839-ki államsorsjegyek húzása.

Nyeremények: firt. } 300.000, 280.000, 220.000, 75.000, 60.000, 50.000, 30.000, 25.000, 2000 sat. sat.

E sorsjegyeknek még csak hat húzása lesz, s hogy csekély betétellel mindenki résztvehessen, bélyegezett mind a hat húzásra érvényes 20-ad részletjegyeket

darabonként 10 ftjával

adunk ki, minden további utánfizetés nélkül. Mihelyt egy részletjegy sorozata ki fog húzani, azt kívánságra 14 forinton visszavásároljuk, a mi által minden darabba 4 forint bizonyos nyereség van biztosítva (20 darabnál 80 forint), tehát csak nyereség, soha veszteség nem lehet. Darabjárt 10 firt középszenben vagy postai utalvány által beküldése mellett (10 drb 95 firt 20 drb 185 firt.) e részletjegyek azonnal megküldetnek.

Játéktervek és nyeremény-lajstromok ingyen.

Bécs, Opernring 21 sz. ROTHSCHEID és TÁRSA

Ny. Gámán János örökösénél Kolozsvárt.

(16)

24—24

Hihetetlen, de mégis igaz.

hogy az alább felsorolt

regulált ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adatnak el.

Csak 10 firt. egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveggel, percz mutatóval, valódi talmi aranylánczsal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 19 firt. 50 kr. egy valódi angol aranyórásu ezüst chronometer óra, kettős köpenyvel, finoman zomanzozva kristályüveggel, finom talmi aranylánczsal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 15 firt. 50 kr. egy valódi angol, finom tuzaranyórásu ezüst chronometer állási jeggyel.

Csak 14 firt. egy valódi csinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezett elzárva is látható, talmi aranyláncz medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 14 firt. egy talmi arany óra, kettős köpenyvel, savonette, rugóra, kristályüveg- és nickelművel, valódi talmi aranyláncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 17 firt. egy valódi angol, ezüst hergony óra, kristályüveg- és finom vésettél, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 18 firt. egy angol Prince of Wales, remontoir óra, a legerősebb csöüreggel (caliber), kristályüveggel, nickelművel, valódi csinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnnyel bírnak, hogy azokat kulcs nélkül lehet igazítani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jegyel kap.

Csak 15 vagy 18 firt. egy egészen kisdett női óra, valódi ezüstből, valódi aranyozással, nemkülönbön valódi talmi aranylánczsal és jótállási jeggyel.

Csak 13 firt. egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönbön láncz- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 firt. egy legfinomabb ezüst hergony óra, 15 rubinra, legfinomabb talmi aranyláncz- és medaillonnal.

Csak 22 firt. egy ezüst remontoir óra, mely kulcs nélkül felhuzható, talmi aranyláncz- és medaillonnal.

Csak 24, 26 28 firt. arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. fémek bélyegző hivatala által bélyegezett.

Talmi aranylánczok: rövidke: forint 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6, hosszúk: forint 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6, 7

Valamennyi órák első minőségűek, és másokkal csekélyebb minőségűekkel fel nem cserélendők. Az órszeregek előre beküldése vagy utánvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetik, és a kívánatnak meg nem felelő czikkek, a legkészségesebben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 firtal olcsóbbak. Árjegyzék ingyen.

Óraművesek és órákereskedők, egy az órák mindenneműben nagy választékú készlettel találhatnak, és csak a közvetlen Angolhonból és első kézből megszerzés, valamint a nagybáti tömeges árusítás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusíthatni.

GLATTAUN.

I. bécsi óratelepszete (Etablissement) 51 Kärtnerstrasse 51 Palais Toltesco.

1—3

(160)

Eladó tagosított birtok

Patában, Györgyfalván hozzátartozó erdők, Kolozsvártól 1 1/2 órára, venni szándékozó felvilágosítást nyerhet tulajdonos Páfi Dénesnél Tarcsafalván utolsó posta Székely-Keresztur.